

מאת נח זבולוני

לפתע נשמעות צפירות של ניידות, הן עוצרות בחריקה. שוטרים קופצים מהן והוססים את שערי בית החולים "הדסה". אין יוצא ואין בא. כעבור דקשתיים שוב צפירות. מגיעים 3 אמבולנסים ובהם מספר פצועים. מבניין הכנסת בבית פרומיין. הפצועים הם ראש הממשלה דוד בן גוריון והשרים משה שפירא, משה כרמל וגולדה מאיר.

קיימת אי ודאות והמתח רב הוא, מיציע האזרחים בכנסת הוטל רימון יד שהתפוצץ ליד שולחן הממשלה, בשעות הראשונות החשש הוא שמדובר במחלת טרוריסטית, ערביה או יהודית. רק כעבור זמן התברר שמשליך הרימון הוא תמהוני בשם דוייק. נוטיף בסוגריים כי אותו

29/10/1957

הדוייק רץ לכנסת הקודמת). זה היה בשנת 1957. לפני 37 שנים. בן גוריון מובל לחדר הרופאים בקומה השנייה, שהוסב זמנית לחדר פרטי עבורו. הוא נפצע משני רסיסים. בזרועו ובכף רגלו. במסדרון, עצרה אותי האחות המפקחת ושאלה: תהיה מוכן לעבוד אצל ב.ג. כאח פרטי? בהחלט עניתי. עתידה לחדרו. נערך שם קונסיליום נכבד

בהשתתפות המורים שלנו לכירורגיה. הפרופסורים ג'וזף (המנהל) מילוויצקי (כירורג לב) וניומן (פלסטיקאי). ב.ג. נבדק ביסודיות, כפי שלימדו אותנו מורינו. הכח הגס, התחושה והרפלקסם בזרוע נמצאו תקינים. למזלו הרסיס שיטחי למדי ולא נפגעו גידים או עצבים. הוחלט להכניסו לחדר הניתוח להוצאת הרסיס באילחוש מקומי. ברסיס בכף הרגל הוחלט לא לגעת בינתיים.

בשהותו בחדר הניתוח המחנתי בחדרו בחברת רעייתו פולה, היא התגלתה כאשה לבבית, חקרה אותי שתי וערב על מוצאי, משפחתי וכו' וכו' סיפרה בגאווה שהיא אחות מוסמכת, התעניינה בבת כחזורי עטרה, בתו של שר האצר אליעזר קפלן, בתום שיחתנו ביקשה כשיחזור בעלה, לא ארשה לאף אחד לבקרו, פרט לבנו עמוס, נתנה לי הפיסת ויטאמינים צבעוניים חוצרת אמריקה ואמרה: "תשגיה שיקח אותם בזמן לפי ההנחיות שלי". וכך נתנה לי רדיו טרנזיסטר קטן. מהראשונים שהגיעו אז ארצה.

כשהודיעו בחדש ש.ב.ג. נפצע קל בהתנקשות, הנידה פולה בראשה נו-נו יענע קל" כשהוחזר ב.ג. מחדר הניתוחים, הגיע ראשון המבקרים הנשיא יצחק בן צבי, ליוה אותו יגאל אלון שנשאר, צנוע, ממהין בחוץ לחדר. שוו בנפשכם, שני היהודים הוותיקים, משוחחים, ואני הצוציק בחוץ. האראלים כבני אדם... יצחק מטר ד"ש מרחל (ינאית) רעייתו, ואמר: שמה דודו, יצאת בעור שינייך, יכולת להיות כעת בין ישני עפר... בינתיים הגיע הבן עמוס במדים, היה אז סגן מפכ"ל המשטרה, נישק לאבא במצחו. דיוו שעצרו את משליך הרימון ב.ג. נזכר שדוייק ביקר אותו בעמר בשדה בקר וכבר אז הוא החרשם מהתנהגות מוזרה של האיש. לקראת הלילה ביקש ב.ג. ספרים לקריאה, הביאו לו ערימה של ספרי פילוסופיה, בשפה האנגלית הוא דיפדף בהם. הגיע מזכירו יצחק נבון, הוא החיישב סמוך למיטתו, הוציא

מכיסו פנקס קטן והשניים המתיקו סוד כעשרים דקות. אני התיישבתי בכורסא במרכז

החדר, איני זוכר כעת, האם הטיתי אוזן לשיחתם...

בחצות מטרן לב.ג. שהשר משה שפירא הסמבך, תחילה נראה היה שנפצע רק מרסיס בבטנו,

אך בהמהלך הניתוח ירד לחץ דמו והתפתחו בראדיקריה ואנאאיזוקוריא, רסיס קטן חדר

לגולגולה פצע את המידדל מניגרעאל ארטערי וגרם אפידוראל העמאטומאטא, הוזעק הד ר

בלר הנירוכירוג ו-2 הצווצים סיימו את עבודתם לקראת שחר. אגב המשפחה הוסיפה לפצוע

את השם "זיים" ומאז הוא נקרא חיים משה שפירא. הוא נפטר בשנת 1970.

לפנות בוקר כשפירא טרם התעורר סופית מההרדמה, הופיע הנירולו הפרופ" ליפמן היילפרי

מחבר שבועת הרופאים שלנו, איש קטן קומה, נעמד ליד מיטתו של המנתח ופתח בנאום קצר:

"שמי דוקטור היילפריץ ובאתי להביע את הזדעדותי מהאירוע הנורא ואת איחולי להחלמה

שחימה בשמי ובשם רעייתי." שפירא עדיין, בנוקאאוט. מגיב בכמה נחירות רעשניות.

פרופ ג'וזף נכנס לחדרו של ב.ג. ומספר על ההתפתחויות. הזקן חוקר אותו, האם תהיינה

לפציעת הראש של שפירא "השלכות שיכליות", וכך היקשה על מצב לבו. ג'וזף הסביר שהלב

לא נפגע. ב.ג. לא תשפיע על המשאבה? ג'וזף התפתל בהסברים. שליטתו בעברית לא היתה

מי יודע מה. לבסוף נמלט בעור שיניו בהפטיכו: כדאי שאת הנקודה הזו תברר עם הקר-

יולוג קרל בראון. הפליאה אותי מסקרנותו של ב.ג. ועיקשותו בנסיון להבין. הוא לא

הסתפק בתשובה סחמית. לא חשש להתווכח עם בר סמכא...

אגה קרדיולוגים, למחרת נכנסו לחדרו של ב.ג. 2 הבכירים של "הדסה" קרל בראון ושלמה

רוזנברג, עם מכשיר אק"ג, חיברו לגופו את האלקטרודות והפעילו את המכשיר. המכונה מש

משום מה לא עבדה, המחט קיפצה בצורה מוזרה ולא הצליחה לרשום מאומה. הלפו כמה דקות

של נסיונות שווא להפעיל את המכשיר, ואז לחש רוזנברג באוזפו של קראון בתקווה שאני

לא אשמע "אולי כדאי שקודם כל נחבר את התקע להשמל..." ככה זה לפעמים כשהויפ זוכה

ליחס מיוחד...

בתקופתן אישפוזו של ב.ג. רצתה פולה להיות סמוכה אליו, בקשתה להתגורר בבית החולים

הופנתה לפרופ" ב. צונדק. הוא הסכים להקצות לה מיטה במהלקמו ובחמורה רצה לקבל

מיטה כירורגית. טילן לגוזף ואמר לו: אני אשכיב את פולה במיטה שלי ואתה תשכיב אשה

שלי במטה שלך"... (הדו שיה מיוחס לגוזף וסדובסקי), צונדק היה ממולחי מגונדר תמיד

בחליפה ובעניבת פרפר. הוא שאל פעם סטודנטית בבחינה, מהם הסימנולים הראשונים להריו

היא השיבה: אל-וסת, בהילה, בטן מתנפחת. צונדק שציפה לתשובה אחרת קרי: מבחן אשהיים

צונדק חיובי, כעס: ואמר לי איך וסת הבטן שלי נפוחה וכשאני שמוע את השותתך אני

נחקף בבחילה ואני לא בהריון!

את הלילה הראשון לפציעה בילינו כשב.ג. מתהפך במיטתו טחמת כאבים ואני משנה תנוחות בכורסה שלי. בשלב כשהוא הזרקתי לו הפידין ופרופ"ג' זוזף אישר לי לחזור על הזריקת הזריקה כעבור מספר שעות. כששאלתי את ב.ג. האם הוא רוצה זריקה נוספת, השיב: לא תודה. הזריקה הכאיבה לי יותר מהרסיסים "אוי לאותה בושה, האם ילשיך" עלי בפני האחות הראשית? הוא שתק.

בכלל הרשימה אותי העדינות של האיש, עד כמה היה לא טרחן לעומת הוליס אחרים. את הארוחות הבמאו לו מחדר האוכל הכללי. על מגש סטנדרדי, והוא אוכל במהירות כל מה שמוגש לו. נראה בעליל, שהראש שלו מצוי בספרות אחרות. מסיים ואומר תודה, כשאני חושב על הנהנתנים של ימינו....

בלילות הראשונים שלאחר הפציעה עבדתי אצלו לסירוגין עם ידידי בן מחזורי יוסף שנקר, כשהזקן נרדם עזרנו לעתים לטפל בחולים קשים במחלקה. אני נזכר בחולה מאלף. גבר כבן 50 זועק בגלל כאבי בטן, ומימצא של בטן כמו קרש אנמנזה (היסטוריה של מחלות) של כיב עיכולי. קראנו לכירורג התורן ד"ר פויכטוונגר, שאמר היה לסיים ניתוח תוך מחצית שעה, בינתיים זועק החולה לעזרה החלטנו לתת לו זריקה מים-פיטולוגיים, בכדי לא לשטש את התמונה, וראה זה פלא כעבור דקות ספורות נרגע החולה, כאב הבטן הוקל והוא היה אסיר תודה על הזריקה, בניחות אובחנה צפקת עקב התנקבות הכיב. למדתי לקח לכל החיים: הרכיב הסוגסטיבי של כאב הוא בעל משקל רב, אבל חשוב יותר לדעת שלא כל חולה המשתפר לאחר הזרקת המיטת מיפ פיטולוגיים או מתן ויטאמינין ס. הוא בהכרה פונ-קציונאלי...
מדי בוקר היה מגיע רופא המשפחה הרופ' רחמילביץ בודק דופק ולחץ דם, מנהל עם פנלה וזרוד שיחה מתובלת בביטויים תלמודיים, נפרד לשלום וצועד במרץ לכיוון המחלקה לרפואה פנימית ב'.

בימי ניתוחים נערך ביקור הבוקר בשעה 7 בראש הפמליה צועד ג'וזף בוגר אסכולת אדיבורו מגודל גוף, מאחוריו טור הרופאים, אני נזכר באמרת בעד סייד שלו בהקשר לדלקת תוספתן ואמר: כשאנו בודקים חולה חשוד האפנדיציטיס וכל הרופאים שוללים את האבחנה פרט לרונ הבית הכי אפרוח שחושד בכל זאת באפנדיציטיס אני מיד מעביר את החולה לחדר ניתוח". בשועב הראשון היה צמוד לחדרו של ב.ג. שלישי הצבאי ארגוב, ואז הוא התאבד. זמן מה לפני כן היה מעורב בתאונת דרכים שגרמה למוות רוכב אופניים והוא לא התאושש מאז. ב.ג. היה מאוד קשור לארגוב והחליטו להסתיר ממנו את הידיעה על התאבדותו של שלישי עד שיתחזק. יצויין כי אז הדפיס עתון "דבר" במיוחד עבורו עותק פרטי שבו הושמטה ממנו הצדיעה הטראגית

ומוסף: אני זוכר את דמותו כי מטבע הדברים זכרונות מיטשטשים עם הזמן אולם דמותו של ב.ג. עדיין לנגד עיני, גבר קטן קליל, חכם, אצילתי, שערך על הכר, אני זוכר את שעונו, הרצועה מקומטת, ועל הקיר קלוב סטיל, תוצרת האשף שערך על הכר, אני זוכר